

pa ne marajo. Dobri pridelek imajo radi, za njivo pa, kjer tako žlahtno blago raste, se ne zmenijo. Farizejci so čudeže in dobrote Jezusove tudi radi videli (še prosili so, naj jim kako znamenje pokaže), le Jezusa so zaničevali, in celo zbleknili, da s pomočjo hud . . . Pa kako nebeško modro jih je Gospod zavernil, da so bili vsi poparjeni, ne bom pravil, ker je znano vsim, kateri v cerkev hodijo; le to opomnim, da jim je za na pot v prevdarek še ta-le nauk dal: „Hinafci, ki ste, naredite drevo slabo **im** sad slab, ali pa naredite drevo **im** sad dober; drevo se spozna po sadu!“ Sapienti sat! — Če hočete imeti pošteno mladino, ljubite kato-liško cerkev, če ste pa z divjostjo, strasti polno, zadovoljni, le bodite slobodno! Mi pa pred vsem svetom brez skerbi in straha spoznamo, da ni nič pod solncem častnišega in blažjega, kakor spolnjevati zapovedi Božje in cerkvene! Kdor jih na tanjko spolnuje od groba do zibeli, je najmogočnejši na celem svetu: ne plaši ga ne ogenj ne povodenj, ne kuga ne kolera, ne meč ne sekira; vesel je življenja, vesel pa tudi smerti. „Blagor mu!“ —

Stric.

Dopisi in novice.

— **Slovensko učiteljsko društvo** je imelo odborovo sejo 3. t. m. Tajnik M. Močnik poroča: Uže m. m. smo se menili o tem, kako bi bilo času primerno, ako bi društvo o svečanosti cesarjeve 25letne sreberne poroke v slovenskem jeziku za naše ljudstvo kako brošuro izdalo, kakor nameravajo to storiti druge narodnosti v Avstriji. — G. Ciperle, učitelj na Dunaji, je prašal v »Pihlerjevi« knjigarni na Dunaji, bi le založništvo dovolilo prestavo brošure, ki ima tam iziti in knjigo potem izdati tudi v slovenskem jeziku. Odgovor je bil da: ako slov. učit. društvo vzame 10.000 bukvic za 450 gl. — No, v tak pogoj se spuščati nam ni kazalo; takoj se ponudi g. Ciperle, da hoče sam spisati tako knjigo, ki naj se potem v Ljubljani tiska. To bi bilo v redu. — Ali kje dobiti podobe? Pisalo se je *sim in tam*; poslednjič nam obljubi hervaški pedagogični-kniž. zbor, da nam hoče tiskati podobe Nj. Veličanstev, kolikor jih bomo potrebovali. — Tajnik pokaže odbornikom dve poli uže tiskani, tretja pravi, če gotova biti do 8. t. m. in ko bode knjiga vezana se takoj začne razpošiljati. — Zbor odobruje to delovanje, določi ceno knjigi na 15 kr., ker toliko velja tudi nemška knjiga »Franc Josef das Leben eines edlen Fürsten«, ki ima le 2 tiskani poli in v manjšem formatu, le nekaj več lesoreznih podob.

II. točka je bila: kako se će nadaljevati »poučno berilo«, katerega je vže tiskanega dve poli. — Stvar se je odložila do prihodnjega zborovanja; do tistega časa se ima predložiti kak načert, kaj ima priti v berilo, in odbornikov kdo bode doveršil pričeto delo. Prihodnja seja bode v četrtek 1. maja t. l., h kateri se vljudno vabijo domači in unanji odborniki.

— **Iz Vojnika.** Celjsko učit. društvo imelo je 3. aprila v mestnej dekliskej šoli svoj četerti letošnji redni shod, kojega se je blizo trideset udov vdeležilo.

Ko so se razne pesni odpele, in zapisnik zadnje seje v slovenskem in nemškem jeziku prečital in odobril, predstavi in pozdravi gosp. predsednik štiri

novo ustopivše društvene ude, namreč gg. K. Pezdevšek-a in J. Sorčan-a učitelja iz Žalca, J. Pirkmajer-ja, učitelja v Laskem trgu, in J. Košutnik-a, učitelja v Zgornji Polskavi.

V zadnej (marcovej) seji izvolil se je, kakor poročano, odsek peterih udov z zadačo pripraviti in prirediti vse potrebno za društveno obhajanje prvega desetletja novih šol. postav. Ker se pa ta odsek ni čutil kompetentnega sam vse skleniti in odrediti, pozivlja danes nja predsednik slavno društvo, da naj ono samo rači glavne točke svečanosti urediti; naloga odsekova bode pa potem, izvesti vse to, kar je društvo sklenilo. — Društvo se tega posla takoj loti in sklenole so se te-le glavne programove točke:

a) Začetek zborovanja bode ob 11. uri dopoldne v šolski sobi Vojniške učilnice.

b) Na dnevni red tega oficijalnega zborovanja imata se postaviti, razven društvenih rečij, še ta-le govora: G. Blämel govori v nemškem jeziku slavnosti primeren govor. G. Brezovnik govori slovensko. »Učilni poskus iz domovinoslovja«, predočitate to na kakem objektu v Vojniški šoli.

c) Ob 1. uri popoldne skupen obed v Vrečarjevi dvorani. *)

d) Po skupnem obedu dva slavnostna govora. Slovenskega govori gosp. Jak. Lopan, nemškega pa gosp. Jos. Bobisut.

Izpeljava teh točk in vse druge podrobnosti prepušča se odseku, osobito udom v Vojniku stanujočim.

Pri govoru sedaj sledečem »o slov. slovnici« razlaga g. V. Jarc pomožen glagol »sem, biti« in sicer njegovo spoznavanje, spreganje in razločevanje spola v posameznih številih, podpiraje vse to z raznimi izgledi in nalogami. — Za ta jako poučljiv govor se mu društvo spodobno zahvali.

Prihodnja točka dnevnega reda, govor gosp. Bobisuta o »jezičnih vajah v elementarnem razredu«, moral se je zavoljo pomanjkanja časa za poznejše čase odložiti.

H koncu stavi še podpisani sledeči nasvet: »Učit. društvo celjsko naj poprosi slavni dež. šolski svet, da dovoli:

a) knjižico »Šopek mičnih pesnij za šolo in dom«. Nabral F. Stegnar za porabo pri petju;

b) da tudi dovoli za memoriranje z otroci na slovenskih ljudskih šolah pesni iz čitank: Janežič, »Cvetnik«; dr. Bleiweis, in dr. Miklošič, »Berila«, katere je uže slavno ministerstvo nauka dovolilo za srednje šole.

Društvo tema dvema predlogoma iz principa radovoljno priterdi, vendar ne more prvi del nasveta (sub. a) zaradi tega danes sprejeti, — ker je knjižica »Šopek«, razven nasvetovalcu le še trem drugim sočim udom znana, zbor pa ne more sklepati in priporočati knjige, koje se većinoma ne pozna. Drugi del (sub b) pak se jednoglasno sprejme.

To stanje uvidevši, ponudi se nasvetovalec, da hoče sl. društ. vodstvu en iztis »Šopka« v pregled poslati, da se zamore pri prihodnjem zboru o knjižici referirati ter potem o tem njegovem nasvetu konči odločiti.

Pri tej priliki bi pač opomnil naše slovenske gosp. pisatelje, da če kako šolsko knjigo izdadó, je vsakemu slov. učit. društvu en iztis v pregled in pre-sojo pošljejo, da drugokrat ne bo prišel tisti, ki kaj mojemu današnjemu predlogu podobnega predlaga v tak tragikomičen položaj, češ, mi knjige ne poznamo, ne moremo nič o njej sklepati. Sploh pa bi moral vsak pisatelj že iz lastne

*) Vsak udeležitelj, ki se ima do 1. maja pri društ. vodstvu ali pri vojniških odbornikih javiti, plača za obed en gl. Pis.

oportunitete to storiti, če hoče, da bi se njegova knjiga, pred ko mogoče, kot učna knjiga v ljudske šole upeljala. Naloga sl. društev pa potem bo, če je knjiga res rabljiva, vis. vlado za nje odobrenje poprositi. Nikakor pa ne smemo rok krízem deržati ter čakati, da nam bo vis. vlada knjige za nami metala. To bi se dolgo čakali! »Gani se vrli ratar, če ti je mar vnuka zahvale!«

Da bi pa ta prošnja celjskega učit. društva tem gotovejši uspeh imela, obračam se tukaj v imenu našega društva do vseh sl. učit. društev na Slovenskem, da blagovolijo enake prošnje dotičnim sl. šolskim oblastnijam vposlati, da se »viribus unitis« našega nas zelo težečega oklepa, da se ne smejo nobene druge pesni, kakor ove v šol. čitankah, peti in memorirati, tem preje oprostimo; »v kar nam pomozi Bog in sreča junačka!«

A. Brezovnik.

NB. Pristavim naj še, da je naš dobroznani skladatelj g. Jos. Weiss pri tem zboru društvenikom ponudil od njega komponirano pesenco »v spomin sreberne poroke Nju Veličanstev« (besede Radoslav S. .ove). Iztis v ličnem kamnotisku velja 8 kr.

— **Iz Dunaja.** Zadnjič sem poročal, da je ponudil dunajski škof, kardinal Kutschker ljudskim in meščanskim šolam družega dunajskega okraja Kristusove podobe. A krajni šolski svet jih ni hotel sprejeti. — Ta stvar je prišla sedaj v obravnavo mestnega zastopa dunajskega. V seji šolskega odseka se je sprejelo to darilo, a še-le po dolgi in burni debati.

2. marcija se je odperl v petem dunajskem okraji (Margarethen) prvi otroški vert. Za ta okraj je ta vert zelo potreben. Otroški verti imajo namen, stariše podpirati v odgojevanji otrok, ki še niso vgodni za ljudske šole. V petem okraji pa ravno prebiva mnogo, mnogo ubozih ljudi, ki nimajo ne časa, niti spretnosti za odgojevanje. Tedaj je dobro došel otroški vert.

Dunajsko učiteljsko društvo »Volksschule« je sestavilo neko vlogo na deržavni zbor za prideržanje osemletne dolžnosti, hoditi v šolo. Znano je, da se je debatiralo po nekterih deželnih zborih, ali naj se obderži še dalje osemletna dolžnost šolskega obiskovanja ali ne. Da pa tudi vlada izvé mnenje učiteljstva o tej zadevi, zato se misli vložiti ta vloga deržavnemu zboru.

Že proti koncu minulega leta se je debatiralo v vseh desetih krajnih šolskih svetih dunajskih, ali ne bi bilo dobro, če bi se po zimi v prvem in drugem razredu začela šola še-le ob devetih. Po nekterih krajnih svetih (če se ne motim v dveh) se je sprejel predlog, da se ima šola začeti ob devetih. Pred kratkim je pa prišlo že od okrajnega šolskega sveta okrožnica na šole sestega okraja (Mariahilf), v kateri se oznanja, da se začne šola za 1. in 2. razred po zimi še-le ob devetih, in to že od prihodnjega leta naprej.

27. aprila je imela neka komisija okrajnega šolskega sveta dunajskega sejo, v kateri so bili navzoči tudi predsedniki vseh 10 krajnih šolskih svetov, v kateri se je presojevalo, kako se ima praznovati po dunajskih šolah petindvajsetletnica cesarjevega ženitovanja. Sklenilo se je: 24. aprila imajo iti učenci v cerkev (izvzet je samo 1. in 2. razred). Iz cerkve se podadó v šolo, kjer se ima obhajati slovesnost. Najprvo se ima zapeti kaka patrijotična pesem, potem ima deklamirati en učenec kako pesen ali kaj v prozi. Za tem ima govoriti šolski vodja, ter razložiti otrokom te slavnosti, in h koncu se ima zapeti cesarska pesen.

‡ Gđen. Eliza Skofic, bivša učiteljica na vadnici, je po dolgi plučni bolezni umerla 31. p. m. — Pogreb je bil 2. t. m. spremili so ranjko na pokopališče možko in žensko učiteljše, in učenke iz vadnic. N. v. m. p.!

— **Iz seje deželnega odbora.** 14. sušca. — Za šolo v Radovici se bode dalo 1000 gl. v pripomoč za l. 1879. — 21. sušca. Stanarina za deklško šolo v reduti se ima zvižati na 400 gl. — Srenji v Šiški se ukaže, naj sklene kaj zastran zidanja ljudske šole, sicer zapade pripomoč, ki je zato v predštevju normalnega šolskega zavoda.

28. sušca. Priterdi se umeščenju Valentina Burnika za učitelja v Dvoru in Antona Ozimka v Dolenji vasi.

4. mal. travna. Na znanje se vzame, ka je novela k šolski postavi sklenjena v seji deželnega zbora p. l. dobila najviše poterjenje, tedaj se c. k. deželni svet naprosi, da stavi za normalni šolski zavod nasvete, ki so vsled tega pogojno potrebni, s tem tudi odpade sklepovanje zastran povišanja učiteljskih plač v Kočevji. — Šoli pri steklarni v Kočevji se dovoli za l. 1879 pripomoč iz normalnega šolskega zavoda.

— Knjiga „**Franc Jožef**“ v spomin petindvajsetletnice sreberne poroke Nj. Velič. se ravnokar razpošilja naročnikom na vse kraje. Posamezne knjige veljajo po 15 kr., 10 stane 1 gl. 40 kr., 50 pa 6 gl. 50 kr. in 100 — 12 gl. Knjiga je tako v ceno, da ne more bolj biti, to vé vsakdo, kateri je kedaj imel opraviti s tiskarijami. Naročuje se naj ceneje z denarno nakaznico in gg. naročniki naj blagovole tudi nekaj za poštnino priložiti, zato je pa knjiga pri večem številu nekoliko ceneje.

Gledé na to, da vsak narod v svojem jeziku rad bere življenje svojega vladarja in se zanimiva za svojo domovino, izdalo je slov. učit. društvo to knjigo, da pripomore, kolikor toliko, k svečanosti domovinskega praznika 24. aprila, tedaj pa tudi smemo pričakovati, da se bode taka knjiga širila med šolsko mladino, med slovensko ljudstvo, za to pa prosimo šolske oblasti, da priporočajo knjigo po sebi izročeni krogih; ob takem prazniku, kakor ima biti 24. aprila, padejo meje narodnosti in le jeden glas se ima slišati povsod: »Bog obvaruj, Bog ohrani nam cesarja, Avstrijo.«

Knjiga se dobiva pri Giontini-ju na velikem tergu, a tudi pri tiskarju Milicu na starem tergu, razpošilja pa knjigo tajnik slov. učit. društva M. Močnik, mestni učitelj, a tudi predsednik »Nar. šole« Feliks Stegnar, učitelj tukaj.

Popravek. Na 6. strani se nahaja pomota, tam naj se bere v 16. versti: Ljudevita **Viktora**.

Razpisi učiteljskih služeb.

Na Kranjskem. V Čatežu pri Trebnem učit. služba l. p. 400 gold. Prošnje pri kraj. šl. svetu do 24. aprila. Na 2razredni šoli v Bledu II. učit. služba l. p. 450 gl., prošnje do 5. maja pri kraj. šl. svetu.

Premembe pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. Gsp. Janez Grebenec od Šent-Ivana v Svetino pri Celji; g. Valentin Burnik v Dvoru, stalno; Anton Ozimek iz Banjaloke v Dolenjovas pri Ribnici.

Na Štajerskem. G. Janez Kocmut, nadučitelj pri sv. Vrbanu zunaj Ptuja; g. Dolmač, učitelj v Svetinjah in g. Končan, pri sv. Emi, stopita v pokoj; g. Orač postane ud okrajnega šolskega sveta v Rogacu; šola v Prošinu pa 2razredna.

Današnjemu listu je pridjana muzikalna priloga.